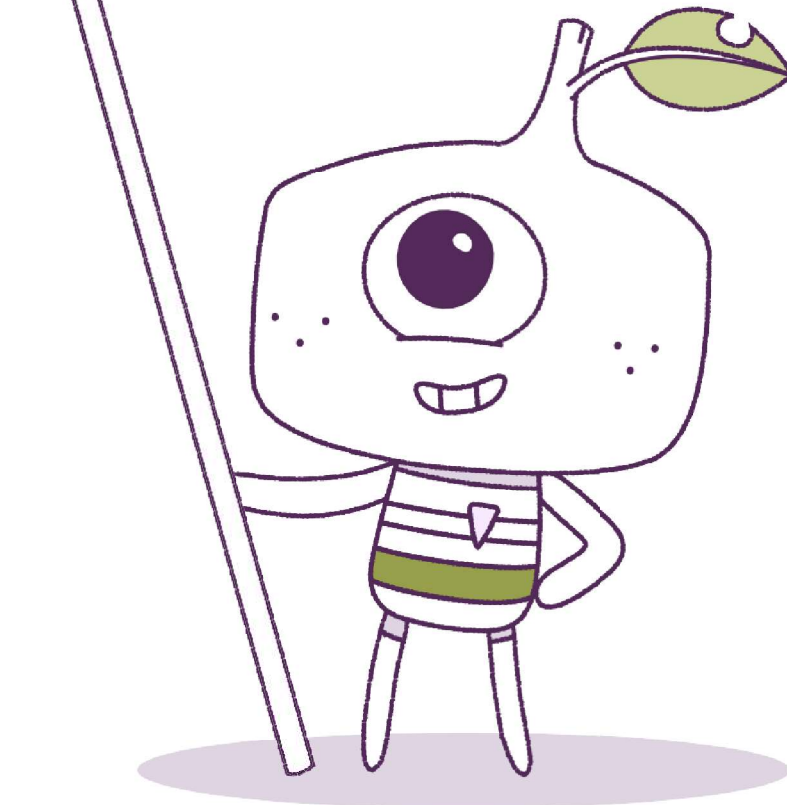

ΜΕΓΑΛΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ με Μικρούς Ανθρώπους

Μάθημα 3 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ & ΣΧΕΣΕΙΣ

ΜΑΘΗΜΑ 3 - ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο Μάθημα 3, θα εξερευνήσουμε θέματα όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός, οι φιλίες, οι διαπροσωπικές σχέσεις και ο εκφοβισμός.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Εκτυπώσεις των μαθητικών ζωγραφιών που σχετίζονται με τον εκφοβισμό. Παρακαλείστε να ανατρέξετε στο Παράρτημα ή να κατεβάσετε τις εικόνες από την ιστοσελίδα, στην ενότητα «Πόροι» του Μαθήματος 03.

Ψηφιακό βίντεο κινουμένων σχεδίων: «Ντροπαλοί Φίλοι».

Ψηφιακό βίντεο κινουμένων σχεδίων: «Ο Φάρος».

(Επιλέξτε ένα από τα παρακάτω)

Εκτυπώσεις του διαγράμματος “Καλοί Φίλοι” ή

Εκτυπώσεις του κρυπτόλεξου “Καλοί Φίλοι”.

ΒΑΣΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ (CORE CONTENT)

ΜΕΡΟΣ 1: Επανάληψη της ύλης της προηγούμενης εβδομάδας.

ΜΕΡΟΣ 2: Προβολή του κινούμενου σχεδίου «Ντροπαλοί Φίλοι».

ΜΕΡΟΣ 3: Παρακολούθηση του του κινούμενου σχεδίου «Ο Φάρος».

ΜΕΡΟΣ 4: Συζήτηση για τις μαθητικές ζωγραφιές σχετικά με τον εκφοβισμό και τον αποκλεισμό.

ΜΕΡΟΣ 5: Άλλες ομαδικές δραστηριότητες και συζήτηση.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

Να είσαι καλός/ή φίλος/η.

(Να γραφτεί στον πίνακα).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ/ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Στόχοι μαθήματος:

Ο/Η εκπαιδευτικός να διανείμει τις ζωγραφιές που παράχθηκαν από μαθητές/ριες. Η συζήτηση στην τάξη μπορεί να περιλαμβάνει έναν τριμερές γραφικό οργανωτικό διάγραμμα (σχήμα Υ – κοινωνικός αποκλεισμός: πώς σας φαίνεται (Τι συμπεριφορές ή καταστάσεις παρατηρούμε όταν υπάρχει κοινωνικός αποκλεισμός;), πώς νιώθετε/πιστεύετε ότι νιώθουν τα εμπλεκόμενα πρόσωπα, πώς σας ακούγεται (Τι λέγεται ή τι ακούμε σε τέτοιες καταστάσεις; Ποια λόγια, σχόλια ή ήχοι συνοδεύουν τον αποκλεισμό;).

Αναγνώριση του ρόλου της φιλίας στην αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού, π.χ. ως προστατευτικός παράγοντας.

Προβολή του animation που απεικονίζει εκφοβισμό μέσω αποκλεισμού και οι μαθητές/ριες θα δουλέψουν σε ζευγάρια για να εντοπίσουν πώς νιώθει το «Ματούλι». Ποιες λύσεις σκέφτονται για την αντιμετώπιση του αποκλεισμού. Τι άλλες μορφές εκφοβισμού υπάρχουν;

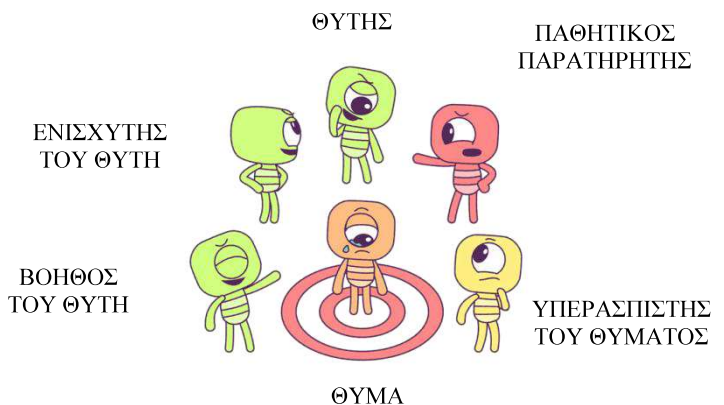
Σχολικός εκφοβισμός και ρόλοι των συμμετεχόντων/ουσών:

Όπως αναφέρεται από τους Slee και Skrzypiec (2016), οι μαθητές/ριες αναλαμβάνουν διάφορους ρόλους σε κάθε περιστατικό εκφοβισμού, όπως το να είναι θύμα εκφοβισμού, υπερασπιστής του θύματος, θύτης, βοηθός του θύτη, ενισχυτής του θύτη και παθητικός παρατηρητής (Βλ. Σχήμα 1).

Φιλία:

Οι φιλίες είναι πολύ σημαντικές για την ανάπτυξη καθ’ όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής. Πράγματι, σύμφωνα με τους Slee και Skrzypiec (2016, σελ 70), «Είμαστε εκ φύσεως κοινωνικά όντα που αντλούμε ευχαρίστηση από θετικές σχέσεις, από το να περνάμε χρόνο μαζί, να συζητάμε, να αστεϊευόμαστε, να χορεύουμε, να τραγουδάμε, να παίζουμε παιχνίδια και να έχουμε οικειότητα». Η υγιής ανάπτυξη των νέων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από καλές, θετικές σχέσεις, ενώ αντίστοιχα η υγιής ανάπτυξη αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για τη διαμόρφωση θετικών σχέσεων στους/ις νέους/ες. Ανεξάρτητα από το στάδιου ζωής, οι σχέσεις είναι κεντρικές για την κοινωνική, συναισθηματική και γνωστική ανάπτυξη και ευημερία κάθε ατόμου.

Σχήμα 1. Οι ρόλοι των συμμετεχόντων/ουσών

ΜΑΘΗΜΑ 3 - ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

Οι ερευνητές/ριες έχουν διακρίνει τη φιλία από την αποδοχή από την ομάδα συνομηλίκων, παρόλο που και τα δύο αφορούν στην εκτίμηση. Η βασική διαφορά είναι ότι οι φίλοι αντανακλούν ιδιωτικές σχέσεις που χαρακτηρίζονται γενικά από ισότιμη φιλική σχέση. Συχνά αυτές οι φιλίες σχηματίζονται με βάση ιδιαίτερος προσωπικά κριτήρια, όπως κοινά ενδιαφέροντα ή χαρακτηριστικά. Οι ομάδες συνομηλίκων, από την άλλη, είναι δημόσια γνωστές και έχουν αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά ομάδας. Οι φιλίες εξυπηρετούν σκοπούς συντροφικότητας, οικειότητας, υποστήριξης, αξιόπιστης συμμαχίας, αυτοεπικύρωσης και συναισθηματικής ασφάλειας. Πολλές έρευνες έχουν δείξει ότι οι νέοι/ες που στερούνται φιλικών βιώνουν δυσκολίες στην προσαρμογή και ψυχικές δυσκολίες.

(Slee & Skrzypiec, 2016). Η φιλία – το να έχει κάποιος/α έναν/μία καλό/ή φίλο/η – αποτελεί ασπίδα κατά του εκφοβισμού (Skrzypiec et al, 2012).

ΜΕΡΟΣ 1: ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ξεκινήστε ρωτώντας τι θυμούνται οι μαθητές/ριες από την προηγούμενη εβδομάδα σχετικά με τα συναισθήματα.

ΜΕΡΟΣ 2: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΟΥΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ: «ΝΤΡΟΠΑΛΟΙ ΦΙΛΟΙ»

Παρακολουθήστε το βίντεο-κινούμενο σχέδιο «Ντροπαλοί Φίλοι». Στη συνέχεια, συζητήστε: Πώς νομίζουμε ότι νιώθουν οι χαρακτήρες (τα Ματούλια); Τι συμβαίνει στην αρχή, στη μέση και στο τέλος;

ΜΕΡΟΣ 3: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΟΥΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ: «Ο ΦΑΡΟΣ»

Τι νομίζετε ότι συμβαίνει εδώ;

Πώς μπορεί να νιώθει το Ματούλι;

Γιατί νομίζετε ότι η Τέκη σβήνει το τάμπλετ;

Τι άλλο θα μπορούσε να κάνει η Τέκη μετά το κλείσιμο του τάμπλετ;

ΜΕΡΟΣ 4: ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ

Δείξτε τις ζωγραφιές που δημιούργησαν μαθητές/ριες στο Παράρτημα/στην ενότητα «Πόροι – εκφοβισμός μέσω αποκλεισμού».

Ζητήστε από τους/ις μαθητές/ριες να εργαστούν σε ομάδες και να συζητήσουν για τον εκφοβισμό - αποκλεισμό και άλλες μορφές που μπορεί να πάρει ο εκφοβισμός, π.χ. σωματικός, λεκτικός, διαδικτυακός εκφοβισμός.

Σημειώσεις για τον/ην εκπαιδευτικό:

1. Ρωτήστε τα παιδιά τι βλέπουν να συμβαίνει στις ζωγραφιές.
2. Πώς νιώθουν τα παιδιά;
3. Τι θα μπορούσατε να κάνετε αν βλέπατε να συμβαίνει αυτό;
4. Τι θα μπορούσε να κάνει το σχολείο;
5. Πώς λύνουμε τέτοια προβλήματα στην τάξη ή στην αυλή του σχολείου;

Προαιρετικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες:

Τα παιδιά υποδύονται ρόλους με λύσεις στο σενάριο.

Τα παιδιά σε ζευγάρια ή ομάδες συζητούν λύσεις.

Δημιουργήστε και αναρτήστε μια λίστα λύσεων, π.χ. «Πες στο άτομο να σταματήσει», «Μίλα σε έναν/μία έμπιστο/η ενήλικο/η», «Ζήτη από έναν/μία φίλο/η να πει στο άτομο να σταματήσει» κ.ά.

Ομαδική δραστηριότητα στην τάξη:

Συζητήστε τους ρόλους που παίζουν τα άτομα σε οποιοδήποτε σενάριο εκφοβισμού. Ζητήστε από τους/ις μαθητές/ριες να συζητήσουν ή να υποδυθούν ρόλους για το τι μπορούν να κάνουν να παρατηρήσουν φαινόμενα εκφοβισμού.

ΜΑΘΗΜΑ 3 - ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ 5: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δραστηριότητα στην τάξη – Ρήσεις για τη φιλία:

Εντοπίστε μια ποικιλία από γνωστές ρήσεις για τη φιλία και συζητήστε το νόημά τους με την τάξη σας. (Κατάλληλο για μεγαλύτερους/ες μαθητές/ριες).

«Το να περπατάς με έναν φίλο στο σκοτάδι είναι καλύτερο από το να περπατάς μόνος στο φως».

«Ένας/μία καλός/η φίλος/η είναι σαν ένα τετράφυλλο τριφύλλι· δύσκολο να το βρεις, τυχερός/η όποιος/α το έχει».

«Ως ο/η καλύτερος/η σου φίλος/η, θα σε σηκώσω πάντα όταν πέφτεις... αφού πρώτα σταματήσουμε να γελάμε».

«Μην αφήνεις τους/ις καλύτερούς/ές σου φίλους/ες να νιώθουν μόνοι/ες... συνέχισε να τους/ις ενοχλείς.»

Ομαδική δραστηριότητα – Τι είναι φίλος/η;

Επιλέξτε μία ερώτηση ανά ομάδα από την παρακάτω λίστα για ομαδική συζήτηση:

- Τι κάνει ένας/μία καλός/ή φίλος/η;
- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα του να έχεις φίλους/ες;
- Ποιοι είναι μερικοί τρόποι να κάνεις νέους/ες φίλους/ες;
- Ποιοι είναι μερικοί τρόποι να διατηρείς φιλίες;
- Τι στέκεται εμπόδιο στις φιλίες;
- Πώς μπορεί ένας/μία φίλος/η να υποστηρίξει κάποιον/α που δέχεται εκφοβισμό;

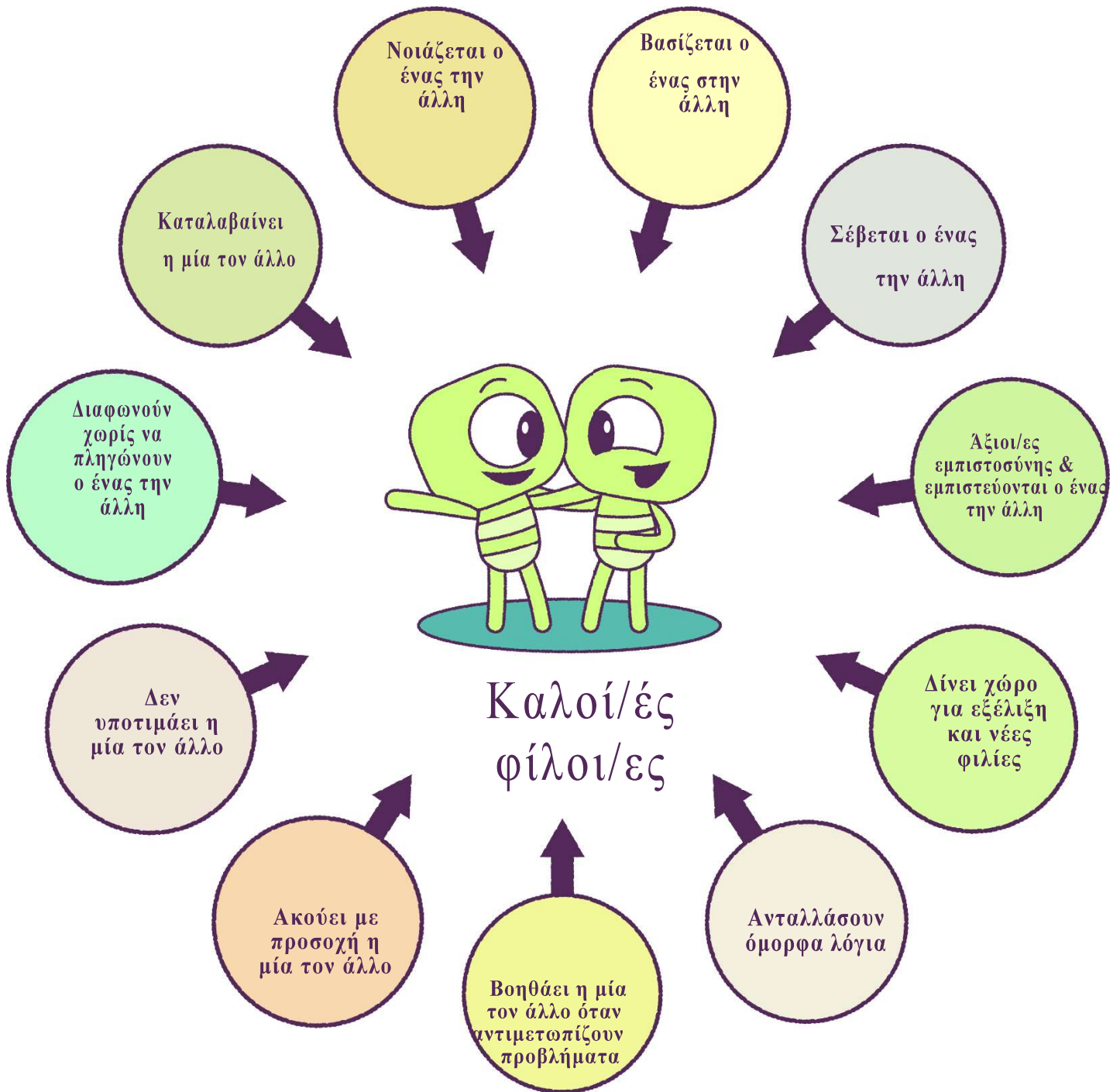
ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ

Δώστε στους/ις μαθητές/ριες το Φυλλάδιο για τους/ις Καλούς/ές Φίλους/ες για να συζητήσουν συζήτηση ή το κρυπτόλεξο «Καλοί Φίλοι».

ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

- Έχουν ολοκληρωθεί οι σχετικές δραστηριότητες και έχει προβληθεί το ψηφιακό κινούμενο σχέδιο στους/ις μαθητές/ριες;

ΜΑΘΗΜΑ 3 - ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΜΑΘΗΜΑ 3 - ΚΡΥΠΤΟΛΕΞΟ

Υ Τ Ο Α Ε Ι Λ Ι Κ Ρ Ι Ν Η Σ Ρ Τ Η
 Π Φ Α Φ Ο Υ Γ Κ Ρ Α Σ Τ Ι Κ Η Η Υ
 Ο Ρ Π Ο Ρ Ο Δ Α Ξ Χ Ζ Τ Τ Υ Κ Ε Σ
 Σ Ο Α Σ Σ Κ Κ Λ Ι Ν Τ Α Κ Ι Υ Χ Κ
 Τ Ν Ξ Ι Η Π Ξ Η Ι Δ Α Σ Τ Ε Π Ε Ε
 Η Τ Ι Ω Κ Α Μ Μ Λ Ι Ε Ε Σ Υ Ο Μ Π
 Ρ Ι Ο Μ Λ Π Ο Π Τ Ι Ρ Ο Μ Γ Μ Υ Τ
 Ι Σ Π Ε Π Ι Σ Λ Ρ Ω Ρ Α Σ Ε Ο Θ Ο
 Κ Τ Ι Ν Ζ Σ Τ Α Χ Α Ο Π Τ Ν Ν Η Μ
 Τ Ι Σ Η Τ Τ Ο Γ Κ Α Π Ε Ε Ι Ε Λ Ε
 Ι Κ Τ Ρ Ν Ο Υ Ψ Ν Τ Η Ι Π Κ Τ Α Ν
 Κ Ο Ο Α Α Σ Π Β Α Ω Λ Γ Ρ Ο Ι Σ Η
 Ο Σ Σ Υ Μ Π Ο Ν Ε Τ Ι Κ Ο Σ Κ Θ Υ
 Σ Ε Ν Θ Α Ρ Ρ Υ Ν Τ Ι Κ Ο Σ Η Υ Θ

ΑΞΙΟΠΙΣΤΟΣ

ΣΥΜΠΟΝΕΤΙΚΟΣ

ΕΥΓΕΝΙΚΟΣ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟΣ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΙΚΟΣ

ΑΞΙΟΠΙΣΤΟΣ

ΕΝΘΑΡΡΥΝΤΙΚΟΣ

ΕΙΛΙΚΡΙΝΗΣ

ΚΑΛΗ

ΥΠΟΜΟΝΕΤΙΚΗ

ΑΦΟΥΓΚΡΑΣΤΙΚΗ

ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΗ

ΣΥΓΧΩΡΕΤΙΚΗ

ΑΦΟΣΙΩΜΕΝΗ

Υ Α Ε Ι Λ Ι Κ Ρ Ι Ν Η Σ
Π Φ Α Φ Ο Υ Γ Κ Ρ Α Σ Τ Ι Κ Η Η
Ο Ρ Ο Α Κ Ε Σ
Σ Ο Α Σ Λ Ι Υ Χ Κ
Τ Ν Ξ Ι Η Τ Ε Π Ε Ε
Η Τ Ι Ω Ε Υ Ο Μ Π
Ρ Ι Ο Μ Π Ρ Γ Μ Υ Τ
Ι Σ Π Ε Ι Ω Ε Ο Θ Ο
Κ Τ Ι Ν Σ Χ Ν Ν Η Μ
Τ Ι Σ Η Τ Ο Γ Ι Ε Ε
Ι Κ Τ Ο Υ Κ Τ Ν
Κ Ο Ο Σ Ο Ι Η
Ο Σ Σ Υ Μ Π Ο Ν Ε Τ Ι Κ Ο Σ Κ
Σ Ε Ν Θ Α Ρ Ρ Υ Ν Τ Ι Κ Ο Σ Η